

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

For bruttoprisernes vedkommende har rådet ganske vist i det væsentlige hidtil indskrænket sig til at føre kontrol med højden af priser og rabatter, men de erfaringer, man såvel herhjemme som i udlandet har med hensyn til virkningerne af denne form for konkurrencebegrænsning, gør det efter regeringens opfattelse naturligt, at det i selve loven fastslås, at hovedreglen må være, at faste minimumsbruttopriser skal være forbudt. Jeg tror, at kommissionens udførlige drøftelse af fordele og ulemper ved bruttoprissystemet vil overbevise de fleste uhildede læsere om, at vi her står overfor en konkurrencebegrænsningsform, som i det alt overvejende antal tilfælde har skadelige virkninger og er i strid med forbrugernes interesser.

Bruttopriserne er undertiden kun minimumspriser, i andre tilfælde faste priser, som ikke må fraviges, hverken opad eller nedad. Men selv i sidstnævnte tilfælde er det i almindelighed undergrænsen, der har de erhvervsdrivendes særlige interesse, og det er også den, man i ganske særlig grad må have opmærksomheden henvendt på, når det offentliges stilling til bruttopriserne er på tale.

Bruttoprissystemet medfører, at priserne i alt væsentligt bliver ens hos alle forhandlere uanset omkostningernes højde. I en tid, hvor detailhandelens rationalisering er i stærk udvikling, bliver der naturligvis store forskelle på de enkelte virksomheders omkostninger. Når bruttoprissystemet gør priserne ens overalt, beskyttes de dyrt arbejdende forretninger i handelen mod priskonkurrence fra de virksomheder, der har lavere omkostninger. En anden side af samme sag er, at besparelserne i de virksomheder, der har de laveste omkostninger, ikke kan komme forbrugerne til gode i form af lavere priser på de bruttoprisbundne varer.

Når bruttoprissystemet gør priserne ensartede og priskonkurrencen således afskaffes, må konkurrencen i højere grad

komme til at foregå ved hjælp af andre konkurrencemidler, f. eks. større udvalg, kreditgivning, udbringning af varer og service af anden art. Herved får forbrugerne naturligvis også visse fordele, men mange ville sikkert være bedre tjent med at undvære en del af denne service, hvis priserne blev tilsvarende lavere. Detailhandelen giver forbrugerne den mest effektive betjening, hvis der foreligger forskellige muligheder at vælge imellem: dels butikker, hvor der særlig lægges vægt på lave priser, dels forretninger med større udvalg og mere service. Men bruttoprissystemet modvirker en sådan differentiering.

Jeg vil gerne i denne forbindelse minde om, at bruttoprissystemet på et ret tidligt tidspunkt af partiet venstre er draget frem til kritisk drøftelse her i tinget med henblik på gennemførelse af et forbud specielt mod denne form for konkurrencebegrænsning. Det skete under drøftelserne, der gik forud for prisaftaleloven af 1931. Under et sent natligt møde fremkom venstres daværende formand, fhv. statsminister Madsen-Mygdal, med et indlæg, der vakte stor opmærksomhed, og som i høj grad kom til at præge de efterfølgende drøftelser. Han fremhævede her hovedindholdet i de udtalelser, som venstres medlemmer havde fremsat i udvalgsbetænkningen, og sagde om behovet for en lovgivning i almindelighed og om bruttopriser i særdeleshed følgende — jeg beder om tilladelse til et kort citat —:

„Jeg ønsker blot her for mit vedkommende at sige, at jeg er nået til den ganske bestemte opfattelse, at der i høj grad finder misbrug sted, og endvidere at der er en bestemt form, hvorunder disse misbrug i al almindelighed foregår, og at det først og fremmest netop bør være den form, man holder sig for øje, hvis man vil ind på en virkelig effektiv lovgivning mod skadelige prisaftaler og ikke vil nøjes med det for lovgivningsmagten unægtelig mest bekvemme, at man overlader til domstolene at afgøre, hvad